

Profsąjungos turi vadovauti visasąjunginėms socialistinėms lenktynėms

TARYBINIS Rokiškis

Rokiškio Apkomo ir Apskr. Vyk. Komiteto Organas

(222) 1946 m. birželio 4 d. Kaina 20 kp.

PROFSĄJUNGŲ UŽDAVINIAI PENKMEČIO PLANO VYKDYME

Šios šalies darbo žmonės, turintys didžiulį entuziazmą imantis stalininio penkmečio statomų uždavinių, kurie numato mūsų ūkio prieštartinio lygio ir jo tolimesnį išsivystimą. Tačiau šio penkmečio grandiozinių uždavinių vykdyme, mobilizuojant dirbančiuosius, valstybės ir inteligentus, keliant darbo našumą soclenktynių, — didžiausį vaidmenį suvaidinti tarybinės sąjungos. Jų pirmąją pareigą — kuo plačiau išvystyti penkmečio plano propagavimą, išvystyti žmones, įstaigas ir dirbančiuosius tarpe soclenktynėse, vadovaujant, kuo labiau prisidėti dirbančiųjų darbo našumo didinimui, kovoti už aukštesnę techniką, kelti dirbančiųjų kvalifikaciją ir kelti ypatingą dėmesį į dirbančiųjų buities pagerinimą. Ši užduotis turi būti mūsų profsąjungų darbo programa.

Šios apskrities darbo žmonės turėtų visą savo energiją skirti atstatomiesiems darbams. Tik vien per gegužines lenktynes iškilo visa eilė darbų spartuolių, ir neįmanoma viršyti savo mėginamų darbo planus. Tačiau apskrities apsiraminimo žiaūsio darbo laimėjimais ir socialinių lenktyniavimą laimėjimais. Šiuo reikalingu. Šiuo reikalingu kurios profsąjungos vietos darbas. Štai, metalo, chemijos ir poilsio profsąjungos Rokiškio fabriko „Plūgas“ vietkomo darbiniai, nors ir įsijungę į socialinių lenktyniavimą, tačiau minėtas profsąjungos darbiniai savo rankas nepašalinę iš socialinių lenktyniavimų, ko pasekoje darbiniai įsipareigojimai nėra įvykdomi. Be to, šios profsąjungos vietos komitetas, kurio pirmininku yra drg. Juozas, iki šios dienos už vienuolikos metų dar nesurinkęs savo narių nario mokesčio. Dar blogesnė padėtis yra

tekstilės fabrike „Nemunas“ profsąjungos vietos komitete, kurio pirmininku yra drg. Bluzėvičius. Čia profsąjunga ne parodė jokios iniciatyvos soclenktynių reikalui. Turint omeny tai, kad mūsų krašte yra labai didelis vilmonių audinių poreikavimas, — šio fabriko dirbantiesiems iškyla uždavinys kovoti už darbo našumo kėlimą, apmokėti jaunus darbininkus, perduodant jiems dirbančiųjų — specialistų darbo praktiką ir t. t. O tuo kaip tik turi rūpintis profsąjungos vietkoma. Tačiau nei fabriko direktorius drg. Kaklauskas, nei profsąjungos vietos komiteto pirmininkas drg. Bluzėvičius nesupranta arba iš apsišaldymo nevykdo profsąjungai statomų uždavinių. Jie neįvertina soclenktynių — darbo našumo kėlimo bei darbų plano viršijimo pagrindo ir galvoja, kad tai yra menkas dalykas, ne jų reikalas. Tai didžiausias nusikaltimas penkmečio uždavinių vykdyme.

Visai bloga padėtis, kuri toliau negali tęstis, yra ir Rokiškio Pramkombinate, kuriame vienas darbininkas nežino, ar jis priklauso kokiam nors profsąjungai, ar ne. Be to, ir pati Pramkombinato vadovybė apie jokią profsąjungą neturi orientacijos, ko pasekoje daug darbininkų vėluoja į darbą, dienos darbo normos nėra išpildomos, mėnesiniai darbų planai daugelyje paskirų įmonių neįvykdomi. Štai kokią žalą nešė tokie reiškiniai sėkmingam penkmečio plano uždavinių vykdymui.

Tiek profsąjungų, tiek jų paskirų vietovių bei profgrupei vadovai turi gerai įsisąmoninti, suprasti didžiulį profsąjungoms statomus uždavinius ir dėti visas pastangas, kad naujojo penkmečio plano vykdyme jos atliktų kuo didžiausią vaidmenį, kad jos taptų geriausiu partijos pagalbininku, siekiant grandiozinių penkmečio plano uždavinių įgyvendinimo.

Gegužės mėn. 31 d. Sąjungos Namų Salėje įvyko VPS CK Prezidiumo posėdis.

Pranešima apie visasąjungines socialistines lenktynes penkmečio planui įvykdyti ir viršyti padarė VPS CK pirmininkas drg. V. Kuznecovas.

Apibūdines pagrindinius TSRS liaudies ūkio atkūrimo bei išvystymo uždavinius, apibrėžtus penkmečio plane, pranešė nusprendė, kad šios didingos programos įvykdymas pareikalautų įtempto visų darbininkų ir tarnautojų, darbo inteligentų, kolektyvinių ūkių valstiečių darbo.

— Mūsų valstybėje, — pareiškė drg. Kuznecovas, — galima priemonė mūsų planams įvykdyti ir perviršyti yra socialistinės lenktynės. Mes — galingi liaudies sąjūdžio liudi-

ninkai. Vadovaudamos darbo patyrimą visiems darbininkams.

Socialistinių lenktynių rezultatus, profsąjungos privalo skirti daugiau dėmesio kokybišiam rodyklėm. Visasąjunginėse socialistinėse lenktynėse gali būti tik ta įmonė, kuri sistemingai atlieka ir viršija valstybinį planą aukštesnės kokybės produkcijai išpildyti, išsaviną naujas produkcijos rūšis, nuolat kelia gamybos sąlygas, matina savikainas. Tuo pat metu tenka atsižvelgti į butų statybos bei kultūrinių būtinųjų sąlygų pagerinimo programas įvykdymą į valgyklų, krautvių, pagalbinių ūkių ir kt., būtinųjų įstaigų darbo pagerinimą.

Ypatingas dėmesys turi būti skiriamas individualinėms — brigadinėms varžyboms. Profsąjungų organizacija privalo visai įvykdyti kiekvieno darbininko iniciatyvą, gamybinį aktyvumą, padedanti geriau išnaudoti įrengimus ir racionaliai organizuoti gamybą.

Paliesdamas laimėjimus, pasiektus gamybos iniciatorių — tekstilinių „Marijos Valkovos“, šachtininkų Aleksandro Donosenko ir Nikalojaus Nikitavo, mūrinių Ivano ir kt., pranešė šias pabrėžia, kad profsąjungos turi perduoti jų ypatingą

Drg. Kuznecovo pranešimu buvo priimta platus nutarimas.

(TASS—ELTA).

ĮVYKDE METINE PIENO PRIEVOLE

Penemunelio valsčiaus, Rybųkų apylinkės, Šilutskių kaimo valstietis Vizbaras Jonas jau pilnai atliko savo metinę pieno paruošų prievolę. Drg. Vizbaras suprato, kad pieno paruošų planas kuo skubėsi išpildyti — įnašas į penkmečio plano įvykdymą. Nuo to pareikla geras ir laiku darbo žmonių aprūpinimas maisto produktais.

To fakto paskatintas drg. Vizbaras, 8 ha žemės ir 2 karvių savininkas, atidavė valstybei 516 kg privalomojo pieno pristatymo, tuo pilnutinai įvykdydamas savo metinį planą.

Šis gražus pavyzdys turėtų tapti paskatinimu visiems kitiems, vis dar atsiliekantiems, valstiečiams.

(Mūsų koresp.).

KADA BUS IŠDALINTI PIENO PRIEVOLIŲ LAPELIAI?

Šiuo metu, kada nemaža Panemunelio, Panemunio, Južintų ir kitų valsčių valstiečių yra pilnai atlikę pieno prievolės už pirmąjį pusmetį, o kai kurie ir už visus metus, Rokiškio valsčiuje, Žiobiškio apylinkėje galima rasti dar tokių, kurie visai nepradėjo vykdyti pieno prievolių. Kame gi priežastis? Štai, Žiobiškio apylinkės pirmininkas drg. Gužas gavo pieno prievolių lapelius savo apylinkės valstiečiams dar gegužės mėn. pradžioje, bet iki šiol dar neįteikė jų valstiečiams. Šis faktas aiškiai rodo, kad apylinkės pirmininkas drg. Gužas ne tik kad neorganizuavo aiškinamojo darbo valstiečių tarpe dėl pieno paruošų pristatymo, bet tormazavo šios apylinkės valstiečių pieno prievolių vykdymą. Rokiškio valsčiaus vykdomasis komitetas turėtų rimčiau susirūpinti pieno paruošų vykdymu, kad minėti pieno paruošų stabdžiai būtų tuotuoju pašalinti.

„Drobės“ darbininkai įsipareigojo prieš terminą atstatyti savo fabriką

KAUNAS, birželio mėn. 1 d. — ve eksplatacijon penkias teiki. Atstatomojo „Drobės“ fabriko nimo, grąžimo ir drožimo stakdarbininkai, atsiliepdami į Rieles. Montажininkų grupė, pritytavo medvilnės kombinato parusio meisterio Jegorovo vadovsildytą kreipimąsi, įsipareigojo vaujama atstatė karšimo aparaprieš terminą įvykdyti statybinių ir atstatomųjų darbų planą.

Statybininkai ir montажininkai nuo pat pirmųjų dienų išnaudoja visas galimas priemones atstatomiesiems darbams pagerinti.

Mechaniko drg. Musteikio brigada atremontavo ir perda-

Artimiausioje ateityje pradės veikti atstatytasis ir verpimo cechas.

Pirmąją produkciją fabrikas išleis žiaūsiais metais.

(ELTA).

Sėkmingai įvykdytas dekados planas

Nors šepelių dirbtuvė dar GI gegužės mėnesio paskutitėbėra vystymosi stadijoje ir niosios dekados darbo planas joje tedirba tik du darbininkai, jau buvo išpildytas 150%. šios rūšies specialistai, bet ši Drg. drg. Čelėys ir Vaikutis dirbtuvė jau parodė gana didelę pagaminimo per šią dekadą po li gamybinį pajėgumą. Šios 38 šluojamuosius, arklų valydirbtuvės dirbantieji Čelėys ir mo bei rūbų ir batų valymo Vaikutis anksčiau išdirbdavo šepelius.

Norėdami dar labiau paskelti tevirydami. Bet prasidėjus darbo našumui, Čelėys ir Vaitarp dirbančiųjų socialistinių kutis pasižadėjo šio mėnesio lenktynių judėjimui dėl greitesnio penkmečio plano išpildymo ir jo perviršijimo, drg. dirbtuvės darbininkas drg. drg. Čelėys ir Vaikutis taipgi emėsi pastangų savo dirbtuvės darbo planą, drg. Čelėio padamas, išpildo ir perpildo, tas po to pasirodė įtempto darbo parodo didelį drg. Vaikušio rezultatai. Jau gegužės mėnė pasiryžimą dirbti naujojo stališio dviejų pirmųjų dekadų nio penkmečio įvykdyti.

Turint omenyje, kad šios dymo ir jo perviršijimo, drg. dirbtuvės darbininkas drg. drg. Čelėys ir Vaikutis taipgi emėsi pastangų savo dirbtuvės darbo planą, drg. Čelėio padamas, išpildo ir perpildo, tas po to pasirodė įtempto darbo parodo didelį drg. Vaikušio rezultatai. Jau gegužės mėnė pasiryžimą dirbti naujojo stališio dviejų pirmųjų dekadų nio penkmečio įvykdyti.

(Mūsų koresp.).

Rokiškio tarybinis ūkis pirmauja

Rokiškio tarybinis ūkis, išsivystęs ūkio skyrus. Čia grąjungęs į socialistines lenktynių kultūrų sėjos plangas nes su Obelių tarybinio ūkiu, įvykdytas 191%, o kitų kultūpirmasis įvykdė grūdinių kultūrų — 130%. Gerai sėja vykdytų sėjos planą. Čia sėja įvykma ir Sakalių tarybinio ūkiu dary visu 100% ir jau dabar skyrinje. Grūdinių kultūrų sėja sėjama virš plano. Sėjos vyk įvykdyta 135%, kitų kultūrų dyme pirmąja Petriūškio ta sėja — 100%.

Naujasis penkmetinis planas ir Lietuvos inteligentijos uždaviniai

(Iš Lietuvos TSR Ministrų Tarybos Pirmininko drg. M. GEDVILO pranešimo II-ajame Lietuvos inteligentų suvažiavime) (15)

Draugai!

Šių metų kovo mėnesį TSRS Aukščiausiosios Tarybos I sesijos buvo priimtas įstatymas apie Tarybų Sąjungos liaudies ūkio atstatymo ir išvystymo 1946 — 1950 metų planą. Šiandien visa dangiatautė Tarybų šalis gyvena penkmečiu.

Pokarinio penkmečio sėkmingas įvykdymas reiškia, kad ne tik bus atstatyta tas, kas buvo sugriauta, bet daugeliu atvejų bus pralenktas prieškarinis lygis.

Tarybų Lietuvos darbo žmonės pradeda savo pirmojo penkmečio plano vykdymą ypatingomis sąlygomis.

Vokiečių okupacijos pasėkų liaudies ūkis sugriautas, gamybinis pajėgumas tesudaro iš dalį prieškarinio.

Smarkiai nukenėję mūsų miestai, pradedant skaudžiai apgriautu Vilniumi ir baigiant nuo žemės paviršiaus nušluotais Raseiniais, Vilkaviškio ir daugybe kitų miestų bei miestelių. Hitlerininkai išžudė šimtus tūkstančių mūsų piliečių, padarė didelių nuostolių žemės ūkiui, sugriovė pramonę. Prieš šios suaukštinimo respublikoje 80 tūkstančių pastatų, iš jų daugiau kaip 26 tūkstančius gyvenamųjų namų, suaukštino daugiau kaip dešimt tūkstančių pramoninių įrengimų vienetų, išplovė ar išvarė pusę visų gyvulių. Daug ką tenka dirbti naujai iš pagrindų, o tai nelengvas darbas. Apsunkina mūsų darbą ir ta aplinkybė, kad turim labai mažą inteligentinių kadro, labai mažą kvalifikuotą žmonių.

Lietuvoje visuomet jų ne daug turėjome.

Per vokiečių okupaciją, per karą, pas mus inteligentijos, žinoma, nepadidėjo, bet, priešingai, žymiai sumažėjo. Nemažai mokytojų, pažangių žmonių vokiečių ir lietuviškai-vokiečių, nacionalistų buvo nužudyta, baigė savo gyvenimo dienas kalinimuose, ištremė.

Tik tikroji inteligentija, kuri ištikima liudžiai nuo pat pirmųjų dienų dirba nuosirdžiai ir sąžiningai, kuria Lietuvos ateitį, aktyviai dalyvauja politiniame krašto gyvenime, daro pažangą.

Iš tos inteligentijos tarpo išėjo mokytoja Suckackienė Ona, paaugėjusi savo gyvybę už tarybų valdžią.

Tačiau inteligentinių pajėgų vis dėl to turim mažą, ir tas trūkumas atsiliepia neigiamai į mūsų darbą. Juk per porą metų neprigaminai inžinierių, mokytojų, gydytojų, agronomų ir t. t. Tas reikalauja laiko, o tuo tarpu dėl to trūkumo mums nelengva dirbti.

Apsunkina mūsų darbą ir buržuazinio gyvenimo metai visuomenei nepraejo be pasekų. Dar neišnyko senos pažiūros, per tą laikotarpį įskiepytos mūsų žmonėms. O tos

pažiūros visai skirtingos nuo tarybinio žmogaus pažiūrų.

Buržuazinės ideologijos žmogus į darbą žiūri, kaip į neišvengiamą blogybę, kaip į nusizeminimą, jis laimingas, kai nusikrato darbu, o tarybinis žmogus deklaruoja, kad darbas yra kiekvieno dirbti galinčio piliečio pareiga ir garbės dalykas.

Buržuazinės ideologijos žmogui yra įskiepyta neapykanta kitoms tautoms, o tarybinio žmogaus meilė tėvynei nesu-prantama be tautų draugystės.

Galima būtų paminėti dar daug skirtumų tarybinio ir buržuazinio žmogaus pažiūrose. Senos pažiūros gula sunkia našta ant mūsų, trukdo pažangai, traukia mus atgal.

Treji su puse metų vokiečių okupacijos Lietuvoje, be sugriauto liaudies ūkio, paliko irgi sunkių pėdsakų žmonių moralei. Paplitęs okupacijos metais girtuokliavimas, samagono varymas, kyšininkavimas, vagiliavimas dar nemažai pasireiškia ir šiandien. O tas, žinoma, irgi nelengvina mūsų darbo.

Mes vykdysime penkmetį pas mus vykstančios aštrios klasių kovos sąlygomis.

Buržuazija, 1940 metais išvargta iš pramonės ir prekybos, dvarininkija ir buožia, išvargta iš savo dvarų, smetonės valdininkija, nuvargta nuo šimtų ir penkčių vietų, hitlerinės okupacijos metais kiek atsigavusi, nenori geruoju pasitraukti iš gyvenimo. Ji kenkia mums, kiek tik gali kenkti.

Cia ir tarybinių žmonių užkulisai, oia ir nekaltų naujakurių šeimų nužudymai, oia ir sabotažas įmonėse ir įstaigose, oia visapusiškas kenkimas.

Ir čia, nežinrind į tą, kad penkmetį pradedame vykdyti ypatingomis sąlygomis, apie kurias minėjau aukščiau, mes drįstame tvirtinti, kad penkmečio planą įvykdysime Lietuvoje sėkmingai.

Iš kur toji drąsa ir tvirtas ištikimimas?

Drąšas mes dėl to, kad Lietuva yra Tarybų Sąjungos dalis, dėl to, kad Tarybų Lietuvos penkmečio planas yra viso TSRS plano dalis. O tarybiniai žmonės puikiai žino, kad TSRS penkmečio planai yra įvykdomi.

Prieškariniai įvykdyti penkmečio planai pakankamai įrodė visų stalininių planų realumą.

Šita realuma pajuto visas pasaulis: ir draugai, ir priešai. Tarybų Sąjunga iš atsilikusio agrarinio krašto virto galinga industrine valstybe.

Tarybų Sąjunga ne tik atsipyrė prieš užpuolimą, bet ir išėjo iš sunkiausio karo laimėtoju, visiškai sudaužiusi hitlerinius grobikus ir fašistinę Japoniją.

Tad mes žinome, kad jei Stalino vadovaujami tarybiniai žmonės sugebėjo, išėjo iš pilie-

tinio karo audros, pakelti prieškarinio persitvarkymo sunkumus, jei tarybiniai žmonės Stalino vadovaujami sugebėjo pakelti žiauriausio karo sunkumus ir sunkiomis karo dienomis perbezuoti savo pramonę iš vieno rajono į kitus, apginkluoti žiauriausią Armiją modernia technika, tai juo labiau, būdami nugalėtojais, komunistų partijos cementuojami, Stalino vadovaujami, tarybiniai žmonės sugebės pakelti pokarinio laikotarpio laikinus sunkumus, diena iš dienos gerinti gyvenimą, sugebės sėkmingai įvykdyti savo didįjį penkmetį.

Mes gerai pamename, kaip sunkiai ir kaip lėtai tiesėsi buržuazinė Lietuva iš po pirmojo pasaulinio karo. Ši karta suaukinimais daug didesni, ir atstatymas truktų daugel metų, jeigu Lietuva nesiimtų viso tarybinio planinio ūkio sistemos.

Tarybinė santvarka ir socialistinis planingas ūkis mums suteikia didžiausius galimus visus vystyti savo ekonomiką be krizių ir be nedarbo šmėklos, tiksliausiai išnaudoti šalies gamybinės jėgas, nepalenkiamai kelti gamybą, apsirūpinti reikalingomis žaliavomis, kuru, metalu, mašinomis, transporto priemonėmis.

Tarybų Sąjungoje, tarybinio ūkio sistemoje Lietuva rado savo ekonominės problemos sprendimą ir išėjo iš tos nepavydėtinos padėties, iš tos ekonominės klampinės, į kurią ją buvo įstūmę dvidešimt metų viešpatavusi buržuazija.

Lietuviškos buržuazijos ir svetimųjų imperialistų pastangomis atplėsta nuo Spalio Revoliucijos ugnies gimusios socialistinės valstybės, Lietuva 1918 m. pateko užsienio grobikų priklausomybėn, kaip žemės ūkio kraštas su visiškai silpnai išvystyusia pramonė. Tai ir nulėmė jos vaidmenį, kaip didžiųjų kapitalistinių kraštų (Anglijos ir Vokietijos) agrarinį priedą, jos ekonomiję ir politinę priklausomybę nuo užsienio kapitalo. Ekonominis krašto gyvenimas, galimamui patenkinti gyventojų poreikiams pirmiausiai priklausė nuo žemės ūkio produktų eksporto stovio. Iki 1939 metų 80% Lietuvos eksporto buvo nukreipta į Angliją ir Vokietiją. Nuolatinė grėsmė netekti Anglijos ir Vokietijos rinkų vertė buržuazinę Lietuvą teikti šioms valstybėms ekonomines ir politines koncesijas. Pav., 1935 m. hitlerinė Vokietija beveik visai uždarė savo rinką Lietuvos žemės ūkio produktų ir plačiųjų darbo valstiečių mašinų nubiedėjimams. 1939 metais „Tautos ūkis“ rašė, kad „eksportas eina gyventojų blogesnio maitinimo sąskaiton; dažnai valstietis, kad išėtų į bėdas, parduoda paskutinę kiaulę“. Dėl sviesto tas pats žurnalas rašė: „Mūsų sviesto eksportas nerėškia šio produkto perteklių šalyje, o atvir-

lygose Lietuvos liaudies ūkiui būdingas buvo netvirtumas, visiškai priklausomybė nuo stambių pramoninių išsivysčių šalių, nuo kapitalistinės rinkos konjunktūros, kurios dažnai pasikeitimai sukrėsdavo techniškai atsilikusios, silpnai išvystytos agrarinės šalies ekonomiką. Lietuvos ekonomika nuolat karsčiavo, viešpataujanti buržuazija blakėsė įeškodama išeities ir jos nesuradavo.

Buržuaziniai viešpačiai, priklausomai nuo kaprizingų tautinės rinkos pareikalavimų, stamė kraštą į vienasalioskios viešnos ar kitos agrarinės gamybos šakos vystymą.

Iš pradžių kaulienės eksportas ėjo išimtinai tik į Vokietiją. Tačiau greitai Berlynas politinių sumetimų pradėjo spausiti savo „nepriklausomą“ kaimyną ir uždarė Lietuvai vokiškąją rinką. Norėdami išvengti ryšių su tuo gresiančios sunkios krizės, Lietuvos buržuaziniai vadovai savo žvilgsnius nukreipė į Angliją ir vertė valstiečius pereiti prie bekonui tinkamų kaulių auginimo. Bet Anglija įvežimą iš Lietuvos smarkiai apribojo savo kolonijų naudai.

Darbūtos Lietuvos valstiečiai, iš tikrųjų, įdėjo daug trūso gyvulininkystei išugdyti, bet jų darbo vaisiais naudojosi užsienio kapitalistai. Esant maždaug stabilinėms importuojamų pramonės prekių kainoms, eksportuojamų žemės ūkio produktų kainos tarptautinėje rinkoje pradėjo nepaliamamai smukti. Už 7,3 tūkstančio tonų sviesto 1930 m. buvo gauta 56 milijonai litų, o po septynerių metų už mažesnę sumą — 41 milijonas litų — buvo išvežta dvigubai daugiau sviesto, būtent 15 tūkstančių tonų. Už 9,5 tūkstančio tonų linų pluošto 1928 metais gauta 36 milijonai litų, o 1937-aisiais metais už tokį pat kiekį tegauta 14,9 milijono litų. 1929 metais Lietuva eksportavo 100,2 tūkst. kaulių ir gavo 18,9 mil. litų, 1937 metais — 137,7 tūkst. kaulių, bet gavo už jas tikiai 16,3 mil. litų. Kainų kritimas tuoju atsiliepė į tokios naudingos technikinės kultūros, kaip linai, sąjamąjį plotą: jis nuo 90 tūkstančių hektarų 1928 metais sumažėjo iki 42,7 tūkstančio ha 1932 metais, vadinasi, per ketverius metus daugiau kaip dvigubai.

Krintant žemės ūkio produktų kainoms, greta reikėsi vis mažesnis vidaus suvartojimas ir plačiųjų darbo valstiečių mašinų nubiedėjimas. 1939 metais „Tautos ūkis“ rašė, kad „eksportas eina gyventojų blogesnio maitinimo sąskaiton; dažnai valstietis, kad išėtų į bėdas, parduoda paskutinę kiaulę“. Dėl sviesto tas pats žurnalas rašė: „Mūsų sviesto eksportas nerėškia šio produkto perteklių šalyje, o atvir-

čiai pieno produktų eksportas eina kaip paseka trūkumui iš tikrųjų, iš bendrojo žemės ūkio pagamintojo tonažo tonų sviesto kiekio sienai buvo parduota tik 1200 tonų, t. y. beveik visą produkciją. Kaimas išsidėstęs tiesio karsnio, darbo valstiečių bėdėjo.

Nebuvimas aiškios perspektyvos stabdė Lietuvos ūkio pažangą. Lietuvos ūkis paskutiniaisiais metais diktorijos metais buvo narses stagnacinėje būklėje. 1930 — 1939 metų laikotarpio žemės ūkyje buvo paduota iš varžytinių už 56 milijono litų kilnojamojo ir nuojamojo valstiečių turto.

To paseka buvo smarkiai augusi valstiečių emigracija. Visos tos žemės ūkio ekonomikos problemos, kurioms kaip negalėjo surasti spėjimo buržuazija, ir kurios kelia našta slėgė darbo valstiečių pečius, lengviau yra išpažiamos socialistinėje tarybinėje santvarkoje. Pagal penkčio planą Lietuvos žemės ūkis turi 1950 m. pasiekti prieškarinio lygį. Visų pirma turime pasiekti, kad būtų tiksliai atskirų žemės ūkio šakų tarpusavyje santykis, kad per penkčius dvejus — trejus metus būtų paspartintas žemdirbių atkurimas, kad lygiagrečiai planingai vystytų žemės ūkio šakų produkciją stiprinant socialistinio sektorių ir planingai kooperaciją.

Rimtai bus stiprinamas žemės ūkio ryšių su techninių kultūrų išvystymu. Čia mūsų sunkelių derlius pusančio karto prašoks prieškarinį lygį rūpinis žaliava visus tris milijonus fabrikus. Linų ūkio kooperacija rūpinsis šios kultūros vystymu. 35 milijonus rublių penkmečio planas numato vis linų apdirbimo įmonių statybas. Pokarinio penkmečio liaudies ūkio planas utikrina visų žemdirbių ir gyvulininkystės šakų vispusišką išsivystymą. Dabar darbo valstietis yra turas parduosias bet kurį kiek žemės ūkio produktų tokiomis kainomis, kurios viršys jo išlaidas.

Pastovus sėjamojo ploto didinimas, agrotechnikos gerinimas, derlingumo kilimas, žemės ūkio aprūpinimas naujais įrankiais, mechanizacija, žemės ūkio kooperacijos išvystymas garantuoja nuolatinį žemės ūkio gamybinį augimą ir darbo valstiečių gerovės kilmą. Tarybinio planinio ūkio sistema utikrina Lietuvai ne tik tai visų žemės ūkio šakų pilną atstatymą, bet ir žymų

(Nukelta į 3 psl.)

Naujasis penkmetinis planas ir Lietuvos Intelligentijos uždaviniai

Iš Lietuvos TSR Ministrų Tarybos Pirmininko drg. M. GEDVILO pranešimo II-ajame Lietuvos inteligentų susiraužime

Atkelta iš 3 psl.
o didingojai statinio penk-
o metų plano akivaizdoje prieš
naują akis iškyla graži naujos
Lietuvos perspektyva. Lietuva, kurią mes kuria-
me, tai jau nebe kaprizingų
imperialistinių valstybių tar-
kaitė, ne silpnutė ir ne vien-
a valstybėlė, agresingų kaimy-
nų geros ar blogos valios pri-
dausoma, tai ne kapitalistų ir
imperialistų, buočių išnaudoja-
mas kraštas, gyvenas ta die-
va ir einas į ateitį užriktomis
klimis. Mūsų ateities Lietuva
arbitrinė respublika, lygiateisės
galingos Tarybų Sąjungos na-
rys. Niekas neįsivaizduoja jos su-
teretinto, niekas nebau-
žiamas nesikėsintis prieš jos
aisvę. Ateities Lietuva su di-
žiausiu Baitijos žvejybos
lostu, su lietuviška Klaipėda,
u atlietuvinata sostine Vilniu-
u, su savo pramone, su gau-
lingomis kultūros ir švietimo
staigomis, su savo Mokslų
akademija, universitetais, ins-
titutais, konservatorijomis,
darbo žmonių atstovų tarybų
varkoma, — štai kokią Lietu-
vą mes kuriame.

Suprantama, kad gyvenime
niekas savaime nepasidaro
r visa, ką žmogus gero ir gra-
aus pasiekia, tai yra jo valios
pastanga, jo darbe vaisius. To-
del ir mūsų didingasis ateities
damas neišsipildys pats savaime,
— jį turės sukurti Lietu-
vos darbo žmogus. Kaip ir vi-
ais svarbiausias tautos gyve-
dimo momentais, taip ir šį kar-
ę svarbi rolė priklauso mūsų
arbo intelligencijai. Ji gerai
uri suprasti šio plano esmę,
o didžiąją reikšmę mūsų res-
publikai.

Rysium su pokarinio penk-
mečio plano įgyvendinimu prieš
arbitrinę Lietuvos intelligenciją
iškyla svarbus uždaviniai.

Kas reikalinga, kad planas
būtų sėkmingai įvykdytas?

Pirmiausia tam tikslui mums
ra reikalingi kadrai. Mums
reikalingi žmonės — kūrėjai,
žmonės, kurie ne tik gali su-
gėdėti dirbti, bet ir suprastų sa-
o pareigą tėvynei.

Lietuva suinteresuota turėti
uo daugiausiai samoningų
enkmečio kūrėjų.

Šiandien mes negalime dar
pasigirti, kad visi Tarybų Lie-
uvos darbo žmonės tapo kū-
ėjais.

Mes turime atminti, kad nei
nt laurų negalima ilstėtis, nei
a nors pradėjus, o ypač tokį
lidelį žygi — kaip sukurti so-
ialistinę visuomenę, įgyven-
linti komunizmą — negalima
ridury sustoti.

Mes turime daug draugų.
Pai yra didelė mūsų respubli-
os gyventojų dauguma, kuri
per paskutinius rinkimus vie-
ringai balsavo už komunistų
r nepertinių bloką.

Tai mūsų darbininkai, nau-
kūriai, mažžemčiai, viduti-

nieji valstiečiai, darbo intelli-
gentai.

Jie nesigailėjo savo kraujo
kovodami prieš hitlerininkus
Raudonosios Armijos eilėse ir
partizanų būriuose, jie nebijo-
jo gestapų, visai paprastai
prieš hitlerininkus okupantus
miestuose ir kaimuose. Jie ir
šandien karštai imasi kūrybi-
nio darbo. Tačiau daugeliui
mūsų draugų trūksta teoreti-
nio pasirušimo. Mes dar ma-
žą turim marksistiškai apsi-
vietusių žmonių. Todėl prieš
mūsų draugus stovi svarbus
uždavinys — marksizmo — le-
ninizmo idėjų įsisavinimas, bol-
ševizmo istorijos ir teorijos
studijavimas.

Išsprendę šį uždavinį, mes
daug kuo sau padėsime, pra-
plėsime savo akiratį, daug kas
paaiskės, kas buvo neaišku,
palengvinsim darbą ir eiti ir
kitiems.

Tad, draugai, mes turime
sukaupti visas jėgas, kad su
tikru pakilimu būtų įgyvendin-
ti didžiojo plano siekiai, tu-
rim pasirušti teoriškai ir tu-
rim mokėti teoriją pritaikyti
gyvenime.

Intelligencija turi kuo plačiau
įsijungti į kovą su buržuazi-
niais nacionalistinėmis žudikais.

Mes turime traukti į aktyvų
darbą pasyviuosius.

Mes gyvename didingą mo-
mentą, kada į istorijos areną
išėjusi nauja klasė — darbinin-
kų klasė, — nušalina pasenu-
sijusią išnaudotojų klasę — bur-
žuaziją, šalinama jos atgyve-
nusiąją kapitalistinę sistemą.

Lietuvių tautai gyvenamas
momentas taip pat turi di-
džiausią lemiamą reikšmę. Ji
šimtmėčius tūnojo priespaudoje.
Tikslai Didžioji Socialistinė
Spalio Revoliucija mūsų tautai
atnešė laisvę. Tiesa, atsiradu-
si nauja lietuviška buržuazija
dviem dešimtmečiams buvo pa-
jungusi kraštą savo valdžiai,
bet ji buvo per silpna užstoti
kelį revoliucijai.

Šiandien po daugelio amžių
lietuvių tauta vėl laisva. Į
valstybės kūrėjų grįžę jos buvi-
sios atplėtosios dalys — Vil-
nius ir Klaipėda. Tikslai tary-
binė santvarka galėjo išspręsti
šias dvi svarbiausias lietuvių
tautos problemas — istorinės
sostinės ir natūralaus išėjimo
į jūrą klausimą. Ir šios proble-
mos didžiojo tarybinių tautų
vado draugo Stalino valia iš-
spręstos teisingai ir radikaliai.

Tarybinė santvarka atidavė
žemę valstiečiams, tiems, kas
ją dirba.

Tarybinė santvarka aukštai
iškėlė moterį, praktiškai suly-
gindama jos teises su vyrų vi-
sose gyvenimo srityse, ypatingai
globodama motinystę, dau-
giajaukius šeimas. Tikslai tary-
binėje valstybėje moteris motina
sulaukė tokios aukštos pagar-
bos, kai jai suteikiamas gar-

bingas motinos — didvyrės
vardas.

Tarybiniam jaunimui valsty-
bė suteikia geriausias sąlygas
mokytis, specializuotis, dirbti.
Tarybinis jaunimas gerai su-
pranta, kad tikslai tarybinė
santvarka jam suteikia geriau-
sias gyvenimo, todėl ir Didžia-
jame Tėvynės kare jisai nesir-
gėjo savo jėgų nei kraujo,
didvyriškai kaudamasis už sa-
vo tarybinės Tėvynės laisvę bei
nepriklausomybę.

Draugai! galima pasakyti, kad
istorija nežino kitos valstybi-
nės santvarkos, kuri teiktų tiek
daug pagarbos mokslui ir me-
nui, kaip tarybinė santvarka.
Tikslai Tarybų Lietuvoje galė-
jo atsirasti Mokslų Akademija,
11 aukštųjų mokyklų. Šiandien
mes turime rekordinį Lietuvo-
je teatrų skaičių, meno an-
samblį ir kitas meno įstaigas.

Tarybinė santvarka padarė ga-
lę tautų neapykantai, kurie
anksčiau kurstė viešpataujan-
čios klasės. Jos vietoje mes
turime dar istorijoje negirdėtą
tautų draugystę, kurią kraujo
ryšiai sustiprino visoms tary-
binėms tautoms bendrai kovo-
jant už pergalę prieš fašizmą.

Vilnius, Klaipėda, darbe žmo-
nių valdžia, žemės reforma,
mokslas ir meno iškilimas, mo-
terų ir jaunimo dalyvavimas
politiniame gyvenime, tautų
draugystė — tai visi dideli,
milžiniški laimėjimai, kurių
mes niekada nebūtume galėję
pasiekti kapitalistinio pasaulio
sąlygose. Prieš tuos tarybinės
sistemos laimėjimus blanksta
visokie trūkumai ir nepritekliai,
kuriuos šandien visi mes jau-
čiame, kaip neišvengiamąją
hitlerinio užpuolimo paseką.

Tie laimėjimai — tai pagrinda
mūsų penkmečiui. Mūsų
pareiga yra šitą pagrindą stip-
rinti.

Mes privalome kovoti prieš
įstatymų laužymą. Laikas yra
paskelbti griežčiausią kovą vi-
siems tarybinių įstatymų lau-
žytojams, kas jie bebūtų ir ką
jie bedirbtų.

Savo laimėjimams sustiprin-
ti mes privalome kovoti su
girtavimu — nelaimingu oku-
pacijos palikimu. Girtavimas
rengia dirvą nusikaltimams,
ėda žmonių sveikatą, ardo bei
skriaudžia šeimas. Tai yra ne-
laimė, su kuria kovoti yra mū-
sų intelligencijos pareiga. Ži-
noma, tą kovą reikia pradėti
nuo savęs, duodant pavyzdį.

Mūsų pareiga kovoti su kita
yda — tai išpūnimu, biuro-
kratizmu.

Šiuo metu, kada vis dar ne-
gali, karu andrių įjudintus, nu-
siraminti žmonių samonės,
gal būt viena aktualiausių ta-
rybinių inteligentų pareiga —
tai kova su priešų leidžiamais
gandais.

Mūsų pareiga bendrąjį res-
publikos planą nuvesti iki iš-
taigos, mokyklos, įmonės ir ji

punktualiai vykdyti. Laiku iš-
pildyti ne tik metinį, bet ir
ketvirčio, mėnesio, pagaliau
kasdieninį planą.

Daugelio šia suvažiavusiųjų
demokratų tiesioginė pareiga
yra kadrų ruošimas. Tarybinė
Tėvynė laukia iš mūsų, kad
mes tą pareigą atliktume są-
žiningai, paruošdami ne tikslai
gerus savo srities specialistus,
bet ir politiškai išlavintus
žmones, dorus tarybinius pa-
triotus, laisvus nuo visokių
prietarų.

Draugai! Penkmečio įvykdy-
mas yra pats patriotiškiausias
darbas. Gyvenimas dar nėra
lengvas, patiriamo nemaža ne-
priteklų, turim daug trūkumų,
dar susiduriame su nemaloniais
reikšniais. Tačiau šandien ne-
malonumų mažiau negu buvo
prieš 2 metus, prieš 1 metus.
Ryt nepriteklų bus mažiau;
negu šandien. O juk tai rodo,
kad gyvenimas gerėja. Ir nuo

mūsų visų priklauso, kad
gerėjimo procesas eitų
smarkiau, kad šiturtumas
ja prasme būtų pastebimas
tikrai kasdien.

Mes turime visi daug
ti apie penkmetį, kalbėti
tai visur, visiems, visuose
iki penkmečio klausimas pa-
darys aiškus kiekvienam
rybų Lietuvos darbo žmo-
nį. Ir turim dirbti daug, nes
lėdami laiko ir jėgų, nes
dirbame ne eksploatacijoje
bet tikslai sau, savo vaikams
savo Tėvynės, visų darbo
nių naudai.

Mes esame tikri, kad
sėkmingai išsprendime
prieš mus stovinčius uži-
dus, nes mums vadovauja
bolševikų partija ir didysis
sų tarybinės liaudies partijos
organizatorius draugas Sta-
nas. (Ilgai trunkanti
plojimai).

Mes esame tikri, kad
sėkmingai išsprendime
prieš mus stovinčius uži-
dus, nes mums vadovauja
bolševikų partija ir didysis
sų tarybinės liaudies partijos
organizatorius draugas Sta-
nas. (Ilgai trunkanti
plojimai).

Mažasis fejtonas

Reikalas buvo kietas, bet...

Panemunėlio stotyje, netoli
malūno, randasi pašto įstaiga.

Štai, žmonės dienomis, vieną
prievarakį apie 20-21 val., te-
kiaama nubėgti į pašta. Reikalas
buvo kietas (mat, reikėjo būti-
nai paskambinti į Rokiškio x į-
staiga).

Draugai! pribėgti prie durų,
nes žinau, kad turi būti budė-
tojas, bet kada išgirdau įstaig-
oje balsų triukšmą, mano žir-
delė — tuk — tuk — tuk, pra-
dėjo baliiai mušti (mat, vis
moteriška širdis...).

— Gal geriau dūmti atgal?

— paabejojau.

Bet, kaip minėjau, reikalas
buvo kietas, nutariau — kas
bus, tai bus — pasibelsti. O
kai išgirdau juoką ir dainas
— įgavau daugiau drąsos.

— Gal but ten nieko baisaus?

— pagalvoju.

Ilgai teko man baladoti, net
rankų krumpaliai liko kruvini.

Pagaliau atidaro duris. Dury-
se pasirodė aukštas, malonus,
kaip kačiukas, vaikinai. Iš pra-
džių „buinas“ jo (kaip pilna-
čio mėnulio) veidas išsisiėpė
iki pačių ausų. Iš burnos dvelk-
telėjo „nešvysto vandens“ kva-
pas. Bet kada išgirdo, jog ma-
no reikalas kietas ir kad man
būtinai reikia paskambinti tele-
fonu, to draugo valgomieji kū-
ne dalis užsidarė, kaip nedega-
moji spinta. Kartu dingo ir ža-

RINKIMAI PRANCŪZIJoje

PARYŽIUS, birželio mėn. 28 val. ryto. Balsavimas prae-
d. (Tass). Šiandien visoje Pran-
cūzijoje įvyko rinkimai. Bal-
savimas provincijose prasidėjo

(ELTA).

RINKIMAI ITALIJOJE

ROMA, birželio mėn. 2 d. Rinkimai į steigiamąjį susirink-
šandien 6 val. ryto Italijoje
rinkiminėse apylinkėse prasi-
dėjo balsavimai šalies santvar-
kos klausimu ir deputatų rin-

(ELTA).

Atsakingas redaktorius
P. Griškevičius